

Saara-Sofia Sirén kok

Kirjallinen kysymys alaikäisten lasten vanhempien osallistumismahdollisuuksista reserviläistoimintaan

Eduskunnan puhemiehelle

Vuonna 2021 naisia ilmoittautui ennätysmäärä vapaaehtoisen asepalveluksen suorittajiksi. Vuodesta 2017 lähtien palvelukseen hakeneiden määrä on vakiintunut yli 1 000:een vuodessa. Ennätysvuonna 2021 hakemuksia jätettiin 1 675 kappaletta. Puolustusvoimat on ilmoittanut tavoitteekseen lisätä asepalvelukseen hakeutuvien naisten määrä 2 000:een. Samaan aikaan luonnollisesti myös naisreserviläisten määrä kasvaa.

Puolustusvoimat on lisäksi ilmoittanut lisäävänsä kertausharjoituksia. Toisinaan sopimusreserviläisen valmistautumisaika on niukka ja yleensä lähdetään siitä oletuksesta, että jokaisella on yhtäläinen mahdollisuus halutessaan osallistua harjoituksiin. Erityisesti perheellisten tilanne ei kuitenkaan aina mahdollista palvelukseen astumista ongelmitta.

Tällä hetkellä reserviläisille ei ole tarjolla riittäviä palveluita alaikäisten lasten hoidon järjestämiseksi. Toisaalta laki ei myöskään anna aluetoimistoille julkisia kriteereitä harjoituksesta vapauttamiselle. Reserviläisellä ei ole oikeutta vaatia kotikunnaltaan alle kouluikäisille tai alakouluikäisille lapsille jatkettua päivähoitoa tai viikonloppuhoitoa, mikäli sitä ei perheelle ole myönnetty muun syyn perusteella. Toimintatavat ovat epäselvät koskien esimerkiksi perheitä, joissa molemmat vanhemmat osallistuvat reserviläistoimintaan ja saavat kutsun samaan aikaan. Kun tiedämme, että hoivavastuu Suomessa jakaantuu epätasaisesti ja kasaantuu useimmiten naisille, vaikuttaa tilanne varsinkin heidän osallistumiseensa. Erityisiä haasteita on luonnollisesti myös yhden vanhemman perheissä.

Vanhempainvapaa ei myöskään ole syy kertausharjoituksista vapauttamiselle. Ongelmia voi syntyä kaikkien sukupuolien osalta, jos vanhempainvapaalla oleva henkilö kutsutaan harjoituksiin ja työssä käyvän vanhemman ei ole mahdollista jäädä kotiin. Ongelma korostuu jälleen yhden vanhemman perheissä.

Sen enempiä laki kuin Puolustusvoimatkaan eivät tarjoa ohjausta siihen, miten alaikäisten huollettavien hoito järjestetään. Tuelle on tarvetta ja asia tulisi ratkaista nopeasti, jotta halukkuus reserviläistoimintaan ei vähene lapsenhoidollisista syistä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 186/2022 vp

Miten hallitus aikoo edistää alaikäisten lasten vanhempien tasa-arvoisia osallistumismahdollisuuksia reserviläis- ja sopimusreserviläistoimintaan?

Helsingissä 11.4.2022

Saara-Sofia Sirén kok